

Програм предмета („силабус“)

Мастер студије етнологије-антропологије

Антропологија Европске уније 1

Курс у оквиру модула Антропологија Европске уније (ERASMUS+ Jean Monnet Module)

Курс је отворен за мастер студенте свих одељења Филозофског факултета Универзитета у Београду

	Антропологија Европске уније 1
Недеља	Теме предавања и основна литература
1.	Уводно предавање и упознавање са садржајем предмета (проф. др Иван Ковачевић, проф. др Данијел Синани, доц. др Ивана Гачановић и доц. др Марија Брујић – први семестар; проф. др. Сенка Ковач, проф. др Милош Миленковић и доц. др Марко Пишев – други семестар)
2.	<u>ЕУ као нови антрополошки „терен“:</u> Теоријско-методолошки приступи истраживању ЕУ у свету и тематске оријентације Теоријско-методолошки приступи истраживању ЕУ у домаћем научном контексту и тематске оријентације Дискусија: Разматрање додатних тематских усмерења и методолошких приступа у антрополошком проучавању ЕУ (Доц. др Ивана Гачановић)
3.	<u>Развој и актуелизација идеје наднационалног европског идентитета:</u> Контекст и основне одлике развоја „културних политика“ ЕУ и „логику“ креирања „европског идентитета“; Сличности и разлике пројекта изградње „европског идентитета“ са пројектима изградње нација Дискусија: Улога интелектуалних елита у пројекту изградње европског идентитета (пример: Jürgen Habermas and Jacques Derrida (2003) <i>February 15, or What Binds Europeans Together: A Plea for a Common Foreign Policy, Beginning in the Core of Europe</i>) (Доц. др Ивана Гачановић)
4.	<u>Критичко разматрање носећих концепата „европског идентитета“:</u> Антрополошке критике употребе појмова „култура“, „културна различитост“, „идентитет“ у дискурсу ЕУ; Индивидуализам и појмови колективне свести, менталитета, колективног идентитета у дискурсу ЕУ Дискусија: Контрверзе европског неолибералног „мултикултурализма“ (Доц. др Ивана Гачановић)
2-4.	Литература: Abélès, Marc, Irène Bellier and Maryon McDonald. 1993. <i>An Anthropological</i>

	<i>Approach to the European Commission</i>. Brussels: European Commission: 1-69. Гачановић, Ивана. 2009. <i>Проблем европског идентитета: увод у антропологију Европске уније</i>. Београд: Српски генеалошки центар; Одељење за етнологију и антропологију Филозофског факултета. 13-53. Jansen, Thomas. 1999. European Identity and /or the Identity of the European Union. In: T. Jansen (ed), <i>Reflections on European Identity</i>, p.p. 27-36, Brussels: European Commission. Lentin, Alana and Gavan Titley. 2011. <i>The Crises of Multiculturalism: Racism in a neoliberal age</i>. London, New York: Zed Books Ltd. 160-192. Малешевић, Мирослава. 2006. Европа: криза идентитета. <i>ГЕИ САНУ</i> ЛИВ: 69-86. Shore, Cris. 2012. The euro crisis and European citizenship: The euro 2001-2012 – celebration or commemoration? <i>Anthropology Today</i> 28 (2): 5-9. Шор, Крис. 2010. Стварање „Европе грађана“: критички приступи „културној политици“ Европске заједнице. <i>Трећи програм Радио Београда</i> 145: 11-37. Wright, Susan. 1998. The politicization of 'culture'. <i>Anthropology Today</i> 14 (1): 7-15.
5.	<u>Европске идеје и српска антропологија (18-19. век):</u> Европско просветитељство и антропологија. Европско просветитељство и Србија. Однос просветитељства и романтизма. Романтичарска основа етнологије у Европи. Романтизам и српска етнологија (проф. др Иван Ковачевић)
6.	<u>Европске идеје и српска антропологија (19-20. век):</u> Географија и етнологија у Европи и Србији. Први српски етнологзи и њихово европско образовање. Први професори етнологије у Србији и њихово образовање у Немачкој и Аустрији. 1918-1941: Период одсуства контаката са новим идејама у антропологији. Социјалистички период: конзервативизам и марксизам. Европске идеје и српска антропологија (18-20 в. век) – Географија и етнологија у Европи и Србији. Први српски етнологзи и њихово европско образовање. Први професори етнологије у Србији и њихово образовање у Немачкој и Аустрији. 1918-1941: период одсуства контаката са новим идејама у антропологији. Социјалистички период: конзервативизам и марксизам (Проф. Иван Ковачевић)
7.	<u>Европске идеје и српска антропологија (20-21. век):</u> Обнова контаката са европском етнологијом/антропологијом. Функционализам и антропологија. Структуралистички утицај у српској етнологији. Модернизација и антропологизација српске етнологије. Србија и Европа у савременој антропологији (проф. др Иван Ковачевић)
5-7.	Литература: Ковачевић, Иван. 2001. <i>Историја српске етнологије I. Просветитељство</i>. Београд: Српски генеалошки центар. 21-40. 57-71. 105-115, 123-139 184-201. 219-

	242. Ковачевић, Иван. 2001. <i>Историја српске етнологије II. Правци и одломци</i>. Београд: Српски генеалошки центар. 7-26. Ковачевић, Иван. .2016. <i>Историја српске антропологије</i>. Београд: Филозофски факултет Универзитета у Београду- 11-48. и 59-70.
8.	<u>Антропологија европеизације</u>: Увод у Антропологију европеизације (општи преглед); Европеизација Источне Европе и Балкана (доц. др Марија Брујић)
9.	<u>Миграције и Европска унија</u>: Европеизација миграцијских политика; Србија у процесу Европеизације миграцијских политика (доц. др Марија Брујић)
10.	<u>Евроинтеграције Србије</u>: Европска унија као оквир „нормалности“ (квалитета живота); Српска православна црква и ЕУ; Србија: између Балкана и ЕУ, између насилја и послушности и између прошлости и будућности (доц. др Марија Брујић)
8.9 и 10.	Литература: Anastasakis, Othon. 2005. The Europeanization of the Balkans. <i>The Brown Journal of World Affairs</i> XXII (1): 77-88. Брујић, Марија. 2016. <i>Европеизација у Србији почетком XXII века. Антрополошка анализа социокултурних промена у периоду евроинтеграција</i>. Београд: Универзитет у Београду, Филозофски факултет, Одељење за етнологију и антропологију, Центар за антропологију јавних и практичних политика и Досије студио (поглавље 1 и 2), стр. 13-68, 157-196. Brujić, Marija. 2017. EU Integration and the Serbian Orthodox Christianity: Socio-anthropological Perspectives. <i>Journal for the Study of Religions and Ideologies</i> 16(47): 32-46. Petrović, Tanja. 2014. "Europeanization and the Balkans". Introduction to <i>Mirroring Europe. Ideas of Europe & Europeanization in Balkan Societies</i>, ed. Tanja Petrović, 3–19. Leiden: Brill. Busch, Brigitta and Michał Krzyzanowski. 2007. „Inside/Outside the European Union: Enlargement, Migration Policy and the Search for Europe’s Identity“. In <i>Geopolitics of European Union Enlargement. The Fortress Empire</i>, eds. Warwick Armstrong and James Anderson. London and New York: Routledge, 107-124. Favell, Adrian. 1998. 'The Europeanisation of Immigration Politics.' <i>European Integration online Papers</i> 10 (2): 1-23. Grabbe, Heather. 2003. "Europeanization Goes East: Power and Uncertainty in the EU Accession Process". In <i>The Politics of Europeanization</i>, eds. Kevin Featherstone and Claudio M. Radaelli, 302–328. Oxford and New York: Oxford University Press. Lavanex, Sandra. 2009. Country Profile European Union. <i>Focus Migration</i> 17: 1-10 Лутовац, Зоран. 2016. Миграције и европске интеграције Србије. <i>Становништво</i> 54(1): 41-63 Радовић, Срђан. 2009. <i>Слике Европе. Истраживање представа о Европи и</i>

	<i>Србији на почетку ХХИ века</i>. Београд: Етнографски институт САНУ, 31-72. Стојић Митровић, Марта. 2016. <i>Азил и нерегуларне миграције у Србији на почетку ХХИ века: културне парадигме</i>. Докторска дисертација. Београд: Одељење за етнологију и антропологију, Универзитет у Београду, 331-352. Жикић, Бојан. 2013. <i>Слике у излогу. Културне представе о Европској унији као средство описивања паралелне стварности стању у Србији 1991-2011</i>. Београд: Српски генеалошки центар и Одељење за етнологију и антропологију Филозофског факултета, 139-154.
11.	Европски корени религијског и културног плурализма (проф. др Данијел Синани)
12.	Нове религије у Европи – антрополошка перспектива (проф. др Данијел Синани)
13.	Нове религије на Балкану као пробни камен религијског и културног плурализма (проф. др Данијел Синани)
11-13.	Литература: Barker, Eileen. 1998. New Religions and New Religiosity. In <i>New Religions and New Religiosity</i>, eds. E. Barker and M. Warburg: Aarhus University Press. Синани, Данијел. 2009. „Можда си ти она права?“ Нове религије и алтернативни концепти. <i>Етноантрополошки проблеми</i> 4 (1): 163-182. Ђурђевић, Н. 2009. Остваривање слободе вероисповести и правни положај црква и верских заједница у Републици Србији, Београд: Службени гласник.
14.	Рекапитулација и дискусија о садржају предавања
15.	Испит